

Beëindiging van de zwangerschap (tot 24 weken)

Informatie voor ouders

Een afwijkende bevinding bij onderzoek tijdens de zwangerschap kan zodanig ernstig zijn dat u besluit de zwangerschap te beëindigen. Afstand doen van uw kind is vaak een emotioneel en pijnlijk proces. Uw zorgverleners in het ziekenhuis zullen er alles aan doen om u en uw partner hierbij goed te ondersteunen en te begeleiden.

Ook krijgt u te maken met een aantal praktische zaken, waar u over moet nadenken en moet beslissen. Allereerst over op welke manier u de zwangerschap wilt laten afbreken. Maar ook over foto's nemen van uw kind, wel of niet aangifte doen bij de burgerlijke stand, begraven of cremieren.

Een aantal van deze praktische zaken hebben wij in dit informatieblad op een rij gezet. U kunt hier altijd over praten met een van de zorgverleners tijdens uw verblijf. Ook vindt altijd een gesprek plaats met de verliesbegeleider.

Wetgeving en methode van zwangerschapsbeëindiging

De Nederlandse wetgeving staat het afbreken van een zwangerschap toe tot de 24^e week. Tussen het horen van de afwijkende uitslag en het beëindigen van de zwangerschap moet wettelijk een bedenktijd van 5 dagen in acht genomen worden.

De methode die gekozen kan worden om de zwangerschap te beëindigen hangt af van de termijn van de zwangerschap. Een curettage is mogelijk tot ongeveer 14 á 15 weken zwangerschap. Ook kunt u ervoor kiezen om de bevalling te laten beginnen met behulp van weeën opwekkende medicijnen.

Curettage

Bij een curettage wordt de ongeboren vrucht en omliggend zwangerschapsweefsel operatief weggenomen. Een curettage gebeurt onder algehele narcose op de operatiekamer. Na een curettage is het niet mogelijk uw kindje te zien of foto's en voetafdrukjes te maken. Nadere onderzoeksmogelijkheden (bijvoorbeeld obductie) zijn beperkt. Als er geen complicaties zijn, kunt u in de loop van de dag weer naar huis.

Mocht er sprake zijn van bloedverlies en een bloedtransfusie nodig is, dan kan het zijn dat u een nacht in het ziekenhuis moet blijven. Een zeldzame complicatie betreft het perforeren ('doorsteken') van de baarmoeder tijdens de ingreep. Ook dan zult u langer in het ziekenhuis opgenomen blijven.

Ouders ervaren de korte opnameduur en het ondergaan van de zwangerschapsbeëindiging onder narcose in eerste instantie vaak als positief. Echter het ontbreken van herinneringen (zoals kindje zien, voetafdrukjes of foto's.....) kan het verwerkingsproces bemoeilijken. Neem de tijd om hier goed over na te denken.

Bevalling met weeën opwekkende medicijnen

Het is mogelijk om de medicijnen via een infuus of via tabletten (vaginaal) toegediend te krijgen. Als voorbereiding krijgt u bij beide methodes een tablet mee die u thuis inneemt met water (via de mond). Het innemen van de tablet doet u pas na de wettelijk verplichte bedenktijd van 5 dagen. De opnamedatum wordt in overleg met u en de opname afdeling afgesproken.

Wanneer de weeën pijn veroorzaken, is het mogelijk de pijn te verlichten door middel van tabletten, injecties of verdoving door middel van een ruggenprik.

De tijd die nodig is om uw kind geboren te laten worden, is niet van te voren aan te geven. Dit varieert tussen de 1 en 3 dagen, een enkele keer is meer tijd nodig. Als er geen complicaties zijn, kunt u enkele uren na de geboorte van uw kind weer naar huis.

Wanneer de nageboorte niet spontaan geboren wordt, maar operatief verwijderd moet worden, kan het zijn dat u langer in het ziekenhuis moet blijven. Ook wanneer u veel bloed verliest en een bloedtransfusie nodig heeft, kan dit het verblijf in het ziekenhuis verlengen.

Opname

U wordt opgenomen op verpleegafdeling D2 (Verloskamers). U krijgt een eigen kamer en uw partner kan bij u blijven, ook als u eventueel 's nachts moet blijven. U partner kan niet mee naar de operatiekamer.

Afscheid nemen

Als u kiest voor het laten opwekken van de bevalling, dan is het altijd mogelijk om uw kindje te zien. Bij curettage is dit niet mogelijk.

In eerste instantie ervaren ouders vaak weerstand als met hen het belang besproken wordt van hun kind te zien, vast te houden en afscheid te nemen. Onze ervaring is dat ouders achteraf juist erg blij zijn dat ze afscheid hebben kunnen nemen en er in hun herinnering een beeld van hebben kunnen vormen. De afdeling waar u wordt opgenomen, heeft een afscheidskamer. U en uw familie kunnen alle tijd nemen die wenselijk is om afscheid te nemen.

Dopen en/of een naam geven

Wanneer u dit wenst, kunt u uw kindje laten dopen. Geef dit dan aan bij de verpleging. Een medewerker van de Dienst Geestelijke Verzorging van het ziekenhuis neemt contact met u op. Uw kind een naam geven, helpt vaak bij het verwerken van het verlies, immers een naam betekent erkenning.

Foto's en voetafdrukken

Indien u dit wenst, kunnen er enkele foto's van uw kind gemaakt worden. Tijdens kantooruren gebeurt dit door de fotograaf van het ziekenhuis. Buiten deze tijden neemt de verpleegkundige van de afdeling de foto's. U krijgt de foto's bij uw vervolgspraak op de polikliniek.

Vanaf de 23ste zwangerschapsweek kunt u, voor het laten maken van foto's, ook terecht bij de stichting make a Memory.

www.makeamemory.nl

Telefoonnummer 06-53399244.

Natuurlijk mag u ook zelf uw fotocamera meenemen en eigen foto's maken. Er worden, indien mogelijk en indien u dit wenst, door de verpleging inktafdrukjes van de voetjes en/of handjes van uw kind gemaakt. Op de afdeling waar u opgenomen wordt, zijn mandjes en verschillende patchwork doeken aanwezig om uw kindje in te wikkelen. Maar u mag ook zelf iets meenemen.

Het informeren van uw omgeving

U kunt overwegen uw omgeving te berichten over het verlies van uw kind. Overleg samen wie u iets wilt laten weten en wat u vertelt. Sommige ouders kiezen er voor mensen in hun omgeving niet in te lichten. Natuurlijk is dat geheel uw keuze. U loopt daarbij wel de kans dan erg alleen te staan met uw verdriet.

Aangifte / bijschrijven in trouwboekje

Voor de 24^e zwangerschapsweek is er geen aangifte “plicht”. De gemeente maakt geen geboorte- en overlijdensakte op voor de Gemeentelijke Basis Administratie. Indien u dit wenst kunt u bij de Burgerlijke Stand van de gemeente Maastricht wel aangifte doen. Er wordt dan een “Akte van een levenloos geboren kind” opgemaakt. N.b. Aangifte van geboorte doet u in de gemeente waar uw kind is geboren. In dit geval in de gemeente Maastricht.

Als u gehuwd bent, kunt u uw kind door de ambtenaar laten bijschrijven in uw trouwboekje. U mag uw kind ook zelf bijschrijven in uw trouwboekje.

Indien u niet gehuwd bent en uw kind de achternaam van de vader wil geven, moet u van tevoren de “Erkenning van de ongebornen vrucht” regelen bij de Burgerlijke Stand in de eigen gemeente.

Crematie of begrafenis

Bij een zwangerschapsduur minder dan 24 weken mag u uw kind laten cremen of begraven. Dit is echter geen verplichting. U kunt kiezen voor een ‘gezamenlijke’ crematie via het ziekenhuis. U mag ook zelf de crematie of begrafenis regelen.

Crematie via het ziekenhuis

Het ziekenhuis heeft een overeenkomst met het crematorium in Eijsden waar ongeveer 4x per jaar een gezamenlijke crematie plaatsvindt. Uw kind wordt dus niet apart gecremeerd, maar gezamenlijk met andere kinderen die in die periode zijn geboren en overleden.

U kunt niet aanwezig zijn bij deze crematie en er worden geen mededelingen gedaan over het tijdstip van cremen. Wel kunt u aangeven of u bericht wilt ontvangen als de crematie heeft plaats gevonden. De gezamenlijke as wordt uitgestrooid op het ‘kinderstrooiveld’ van het crematorium. Het strooiveld is te bezoeken. Het ziekenhuis neemt de kosten van de crematie voor haar rekening.

Zelf een crematie of begrafenis regelen

U kunt een begrafenisondernemer naar eigen keuze nemen en met deze afspraken maken over een crematie of begrafenis. U kunt ook alles regelen zonder tussenpersoon. U krijgt alle formulieren mee die u nodig heeft voor het crematorium of de begraafplaatsbeheerder, om uw kind zelf te vervoeren en eventueel thuis op te baren.

De kosten variëren en zijn afhankelijk van uw wensen, het wel of niet hebben van een uitvaartverzekering en de tarieven van de begraafplaats en het crematorium. Sommige uitvaartverzekeringen vergoeden deze kosten.

Wilt u graag dat uw kindje tot aan de begrafenis of crematie in het mortuarium van het ziekenhuis blijft, dan worden hiervoor kosten in rekening gebracht door de extern beheerder van het mortuarium.

Toestemming obductie

De arts zal u vragen of u toestemt met obductie van uw overleden kind. Dit betreft onderzoek waarbij men probeert een medische verklaring te vinden voor wat er gebeurd is. Voor dit onderzoek is uw toestemming nodig. `s Nachts en in het weekend worden geen obducties verricht, deze vinden plaats op de eerst volgende werkdag.

Een obductie duurt doorgaans enkele uren. Uw kind kan na het onderzoek worden opgebaard en begraven of gecremeerd worden. Gelaat, haar, handen en voeten blijven intact, van inwendige organen worden kleine stukjes weggenomen voor nader onderzoek. Soms is het nodig bepaalde inwendige organen in totaliteit uit te nemen voor verder onderzoek. Uw arts bespreekt de resultaten van het onderzoek met u. Deze zijn er na ongeveer 6 tot 8 weken.

Als het gaat om obductie van de hersenen, dan is hiervoor apart uw toestemming nodig. Hersenonderzoek duurt ongeveer een half jaar omdat deze pas na fixatie onderzocht kunnen worden.

Bron: www.flickr.com

Afspraak Klinische Genetica

In een aantal gevallen kan het nuttig zijn dat er nader onderzoek wordt gedaan naar erfelijke aandoeningen. Uw behandelend arts bespreekt dit met u en verwijst u eventueel door naar de afdeling Klinische Genetica van het Maastricht UMC+.

Nazorg op de polikliniek Gynaecologie

Ongeveer 2 weken na ontslag krijgt u een afspraak bij de verliesbegeleider. Zij bespreekt hoe het met u gaat. Ook komt de mogelijkheid om te praten met lotgenoten aan de orde. Na ongeveer 10 weken volgt een afspraak bij een van de gynaecologen om de uitslagen van de onderzoeken te bespreken.

Op gang komen melkproductie

Uw borsten kunnen reageren op veranderde hormonale situatie. Meestal is het voldoende een paar dagen een wat strakkere bh te dragen. U kunt medicijnen krijgen die deze klachten voorkomen of verminderen, maar gezien de bijwerkingen worden deze liever niet gegeven.

Zwangerschapsverlof

Wordt uw kind geboren voor 24 weken zwangerschapsduur, dan heeft u geen recht op zwangerschapsverlof. U heeft wel recht op een uitkering volgens de Ziektewet zo lang u niet kunt werken.

Herdenkingsdienst in het ziekenhuis

Twee maal per jaar wordt een herdenkingsdienst gehouden voor kinderen die in ons ziekenhuis zijn overleden. U ontvangt hiervoor een uitnodiging.

Contact

Kraamafdeling D2	043 – 387 42 40 / 62 40
Polikliniek Gynaecologie	043 – 387 48 00
Verliesbegeleider	043 – 387 48 00 / sein 6-6654
Burgerlijke stand gemeente Maastricht	14 043

Websites

- www.mumc.nl
- www.rouwverwerking.pagina.nl
- www.nvog.nl > voorlichting > NVOG voorlichtingsbrochures > Verlies van een kind tijdens de zwangerschap
- www.sczb.nl contactgroep zwangerschapsbeëindiging (CZB)
- www.lieve-engeltjes.nl contactgroep Lieve Engeltjes
- www.verliesverwerken.nl
- www.achterderegenboog.nl

Odin 031407 / uitgave: november 2017

Bezoekadres
P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht

Postadres
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Algemeen telefoonnummer
043-387 65 43
www.mumc.nl

